

MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ÇALGI EĞİTİMİNDE DEŞİFRE ÇALMAYA YÖNELİK TUTUMLARI (KONYA İLİ ÖRNEĞİ)

İpek SOYDEMİR

Doktora Öğrencisi., Necmettin Erbakan Üniversitesi, ipeksoydemr@gmail.com ORCID:0000-0002-3371-8815

Onur GÜÇLÜ

Prof. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi, h_onur_k@hotmail.com, ORCID: 0000-0001-5744-4057

Soydemir, İpek ve Güçlü, Onur. "Müzik Öğretmeni Adaylarının Çalgı Eğitiminde Deşifre Çalmaya Yönelik Tutumları (Konya İli Örneği)". idil, 97 (2022 Eylül): s. 1391-1399. doi: 10.7816/idil-11-97-11

ÖZ

Bu araştırma; müzik öğretmeni adaylarının çalgı eğitiminde deşifre çalmaya yönelik tutum düzeylerini belirlemek ve müzik öğretmeni adaylarının çalgı eğitiminde deşifre çalmaya yönelik tutum düzeyleri ile sınıf, mezun olunan lise türü, bireysel çalgı ve bireysel çalgı günlük çalışma saati değişkenleri arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2019 - 2020 eğitim öğretim yılında Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim gören 125 müzik öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından oluşturulan kişisel bilgi formu ve 2015 yılında Ergin ve Durak tarafından geliştirilen "Deşifre Çalma Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS paket programı kullanılarak betimsel analiz tekniklerinden yüzde, frekans, standart sapma, aritmetik ortalama ve anlam çıkartıcı istatistiklerden verilerin dağılımının normal olduğu durumlarda One Way Anova testi, verilerin dağılımının normal olmadığı durumlarda ise Mann Whitney U testi ile Kruskal Wallis H testi kullanılmıştır. Araştırmada müzik öğretmeni adaylarının çalgı eğitiminde deşifre çalmaya yönelik tutum düzeylerinin iyi düzeyde olduğu, müzik öğretmeni adaylarının çalgı eğitiminde deşifre çalmaya yönelik tutum düzeylerinin sınıf ve bireysel çalgı değişkenlerine göre incelendiğinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı, mezun olunan lise türü ve bireysel çalgı günlük çalışma saati değişkenlerine göre incelendiğinde ise istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Müzik Eğitimi, Çalgı Eğitimi, Deşifre Çalma.

Makale Bilgisi:

Geliş: 7 Haziran 2022

Düzeltilme: 10 Temmuz 2022

Kabul: 22 Ağustos 2022

Giriş

Müzik eğitiminde, özellikle de çalgı eğitiminde hızlı nota okuma becerisi, dolayısıyla deşifre büyük bir öneme sahiptir. Deşifre, sözcükleri okuyarak anlayabilmek için harfleri birleştirerek anlamlandırabilmek gibidir. Müzik alanında da notaları ve nota gruplarını hızlı okuyabilmek, notaların bir araya geldiğinde neler ifade ettiğini anlamlandırabilmek için deşifre yapılmaktadır (Bağcı, 2009, s.19).

Deşifre, müzik eğitiminin her alanında elzem bir öğedir. Literatürde deşifre söyleme, deşifre çalma, deşifre seslendirme ya da deşifre okuma gibi çeşitli isimlerle de karşılaştığımız deşifre, her müzik insanının sahip olması gereken becerilerdendir. Deşifre becerisi, bir müzisyenin mesleki yaşamı boyunca yapacağı bütün faaliyetlerde destekleyici bir pozisyona sahiptir (Kurtuldu, 2015, s.593). Ayrıca deşifrenin öğrencilere; repertuvar oluşturabilme, eseri daha derin kavrayabilme, teknik, stil ve yorum geliştirebilme gibi imkanlar sunması ile öğrencilerin öğrenime vereceği dikkat düzeyleri artar ve öğrenciler repertuvarlarında olmayan eserleri de deşifre etme girişiminden çekinmezler. Böylelikle deşifre; öğrencilerin çalgılarını sevmelerine, çalgılarında daha çabuk ilerlemelerine ve çalgı derslerinin daha zevkli hale gelmesine katkıda bulunur. Daha da önemlisi, öğrencilerin yardıma ihtiyaç duymadan müziği algılayabilmeleri, özerk bir müzik insanına dönüşmeleri ve yaşamları boyunca müzik yapabilmeleri adına önemli bir temel oluşturur (Çimen, 2001, s.446).

Müzik alanında ilk okuma anlamına gelen deşifre, bir eseri çalmadaki ilk adım olması ve gerek teknik yönden, gerekse deşifreye ilişkin aşamalı bir bakış açısı geliştirilememiş olmasıyla en çok zorlanılan, bu nedenle de en çok korkulan uygulama alanıdır (Ergin, 2015, s.16). Deşifre; insanın bedensel ve zihinsel sistemlerinin etkin şekilde kullanılması gereken karmaşık bir süreç olması nedeniyle deşifre becerisini etkileyen birçok unsuru dikkate almak gerekmektedir. Öğrencilerin deşifre becerileri arasındaki farklılıklara, deşifre becerisine etkisi olan bu unsurların sebep olduğu söylenilebilir (Öztutgan, 2018, s.21). Tutum da bu faktörlerden biridir. Çünkü tutum davranışa hazırlayıcı bir eğilimdir (Kağıtçıbaşı, 2013, s.112).

Özmenteş ve Özmenteş 2009 yılında yayınladıkları Çalgı Çalmaya İlişkin Tutum, Bireysel Özellikler ve Performans Düzeyi İlişkileri araştırmalarında; bedensel ve zihinsel yönden oldukça karmaşık insan etkinliği gerektiren müzik eğitiminde öğrencilerin, bireysel algılarının öneminin daha da belirgin hale geldiğini belirtmişlerdir. Tutumun müzik eğitimi üzerinde etkilerinin incelendiğini vurgulamışlardır.

Bu bilgiler doğrultusunda, araştırmanın problem cümlesi "Müzik öğretmeni adaylarının çalgı eğitiminde deşifre çalmaya yönelik tutum düzeyleri nedir?" olarak belirlenmiştir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırma müzik öğretmeni adaylarının çalgı eğitiminde deşifre çalmaya yönelik tutum düzeylerini belirlemek ve müzik öğretmeni adaylarının çalgı eğitiminde deşifre çalmaya yönelik tutum düzeyleri ile sınıf, mezun olunan lise türü, bireysel çalgı ve bireysel çalgı günlük çalışma saati değişkenleri arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır;

1. Müzik öğretmeni adaylarının çalgı eğitiminde deşifre çalmaya yönelik tutum düzeyleri nedir?
2. Müzik öğretmeni adaylarının çalgı eğitiminde deşifre çalmaya yönelik tutum düzeyleri ile sınıf değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?
3. Müzik öğretmeni adaylarının çalgı eğitiminde deşifre çalmaya yönelik tutum düzeyleri ile mezun olunan lise türü değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?
4. Müzik öğretmeni adaylarının çalgı eğitiminde deşifre çalmaya yönelik tutum düzeyleri ile bireysel çalgı değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?
5. Müzik öğretmeni adaylarının çalgı eğitiminde deşifre çalmaya yönelik tutum düzeyleri ile bireysel çalgı günlük çalışma saati değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?

Araştırmanın Önemi

Bu araştırmanın, müzik öğretmeni adaylarının çalgı eğitiminde deşifre çalmaya yönelik tutum düzeylerinin belirlenmesi ve literatüre katkı sağlaması bakımından önemli olduğu düşünülmektedir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli, geçmişte ya da günümüzde mevcut olan bir durumun olduğu haliyle tespit edilmesini hedefleyen araştırma modelidir (Karasar, 2011, s.109). Araştırmada Necmettin Erbakan Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının çalgı eğitiminde deşifre çalmaya yönelik tutum düzeylerini sınıf, mezun olunan lise türü, bireysel çalgı ve bireysel çalgı çalışma saati değişkenleri açısından inceleyebilmek amacı ile ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. İlişkisel tarama modeli, birden fazla değişkenin arasındaki değişimin varlığının ve derecesinin belirlemesini amaçlayan araştırma modelidir (Karasar, 2011, s.114).

Araştırmanın Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2019-2020 eğitim-öğretim yılında Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim gören 125 müzik öğretmeni adayı oluşturmaktadır.

Müzik öğretmeni adaylarının sınıf, mezun olunan lise türü, bireysel çalgı ve bireysel çalgı çalışma saatine ilişkin demografik özellikleri Tablo-1'de sunulmuştur.

Tablo1: Müzik Öğretmeni Adaylarının Demografik Özelliklerine İlişkin Dağılımları

Değişkenler		f	%
Sınıf	Lisans 1	23	18,4
	Lisans 2	33	26,4
	Lisans 3	37	29,6
	Lisans 4	32	25,6
Mezun Olunan Lise Türü	GSL	96	76,8
	Diğer	29	23,2
Bireysel Çalgı	Bağlama	17	13,6
	Ud	14	11,2
	Keman	27	21,6
	Şan	8	6,4
	Kanun	11	8,8
	Gitar	12	9,6
	Flüt	11	8,8
	Viyolonsel	8	6,4
	Viyola	7	5,6
	Piyano	9	7,2
	Kontrbas	1	0,8
Bireysel Çalgı Günlük Çalışma Saati	0-1 saat	55	44,0
	1-2 saat	46	36,8
	2-3 saat	15	12,0
	3+ saat	9	7,2
Toplam	125	100	

Tablo-1 incelendiğinde araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının % 18,4'ü (f:23) lisans 1, % 26,4'ü (f:33) lisans 2, % 29,6'sı (f:37) lisans 3, % 25,6'sı (f:32) lisans 4 öğrencisidir. Müzik öğretmeni adaylarının mezun olduğu lise türü % 76,8'i (f:96) güzel sanatlar lisesi, % 23,2'si (f:29) diğer liseler

şeklinde. Müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı dağılımları incelendiğinde % 13,6'sı (f:17) bağlama, % 11,2'si (f:14) ud, % 21,6'sı (f:27) keman, % 6,4'ü (f:8) şan, % 8,8'i (f:11) kanun, % 9,6'sı (f:12) gitar, % 8,8'i (f:11) flüt, % 6,4'ü (f:8) viyolonsel, % 5,6'sı (f:7), viyola, % 7,2'si (f:9) piyano, % 0,8'i (f:1) kontrbas. Müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı günlük çalışma saati % 44,0'ı (f:55) 0-1 saat, % 36,8'i (f:46) 1-2 saat, % 12,0'ı (f:15) 2-3 saat, % 7,2'si (f:9) 3+ saat şeklindedir.

Veri Toplama Araç ve Teknikleri

Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından oluşturulan kişisel bilgi formu ve 2015 yılında Ergin ve Durak tarafından geliştirilen Deşifre Çalma Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Deşifre Çalma Tutum Ölçeği; 19 maddeden oluşmaktadır. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 95, en düşük puan ise 19'dur. Ölçekten alınan puanın yüksek olması katılımcıların tutumlarının yüksek olduğu anlamına gelmektedir. Ölçeği yanıtlayan katılımcılar verilen cümlelere 5'li Likert derecelendirmeye (1) Kesinlikle katılmıyorum (2) Katılmıyorum (3) Kararsızım (4) Katılıyorum (5) Kesinlikle katılıyorum seçeneklerinden birini işaretleyerek yanıtlamaktadırlar.

Deşifre Çalma Tutum Ölçeğine ilişkin örnek maddeler;

- Deşifre yaparken zorlansam da deşifre yapmaktan keyif alırım.
- Deşifre çalarken kendime olan güvenim azalır.
- Ders dışında da deşifre çalışmaları yapmaktan hoşlanırım.

Ergin, Deşifre Çalma Tutum Ölçeğinin CronBach-Alpha değerini, 0,76 olarak bulmuştur (Ergin, 2015, s.87). Araştırmada, çalışma grubu verileri üzerinde yapılan analiz sonucunda ölçeğin CronBach-Alpha değeri 0,88 olarak bulunmuştur. Bu bulgulara göre deşifre çalma tutum ölçeğinin geçerli ve güvenilir bir veri toplama aracı olduğu kabul edilmiştir.

Verilerin Toplanması

19 Maddeden oluşan 5'li Likert derecelendirmeli Deşifre Tutum Ölçeği, araştırmacı tarafından Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda 2019 - 2020 eğitim öğretim yılında öğrenim gören 125 müzik öğretmeni adayına uygulanmış, ölçek maddelerine verilen cevaplar sonucu verilere ulaşılmıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde SPSS paket programı kullanılarak betimsel analiz tekniklerinden yüzde, frekans, standart sapma, aritmetik ortalama ve anlam çıkartıcı istatistiklerden ise verilerin dağılımının normal olduğu durumlarda One Way Anova testi, veri dağılımının normal olmadığı durumlarda ise Mann Whitney U testi ile Kruskal Wallis H testi kullanılmıştır.

Bulgular

Müzik öğretmeni adaylarının çalgı eğitiminde deşifre çalmaya yönelik tutum düzeylerine ilişkin istatistiklere ve bulgulara Tablo 2'de yer verilmiştir.

Tablo 2: Müzik Öğretmeni Adaylarının Çalgı Eğitiminde Deşifre Çalmaya Yönelik Tutum Düzeylerinin Toplam Puan Ortalamaları

Deşifre Çalmaya Yönelik Tutum Düzeyleri Toplam Puan Ortalamaları	n	Ort.	ss.
Deşifre Çalmaya Yönelik Tutum Düzeyleri	125	4,02	0,54

Tablo 2 incelendiğinde, müzik öğretmeni adaylarının çalgı eğitiminde deşifre çalmaya yönelik tutum düzeyine ilişkin genel aritmetik ortalamaları 4,02 ile "katılıyorum" değerlendirme aralığında olduğu görülmektedir.

Müzik öğretmeni adaylarının çalgı eğitiminde deşifre çalmaya yönelik tutum düzeyleri ile sınıf değişkeni arasındaki ilişkiye yönelik istatistiklere ve bulgulara Tablo 3'te yer verilmiştir.

Müzik öğretmeni adaylarının çalgı eğitiminde deşifre çalmaya yönelik tutum düzeylerinin sınıf değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark gösterip göstermediğini belirlemek için verilerin normal dağılıp dağılmadığına Kolmogorov-Smirnov testi ile bakılmıştır. Yapılan test sonucunda verilerin normal dağılmadığı görülmüştür (lisans 1 $p=0,20$; lisans 2 $p=0,20$; lisans 3 $p=0,20$; lisans 4 $p=0,16$).

Tablo 3: Müzik Öğretmeni Adaylarının Çalgı Eğitiminde Deşifre Çalmaya Yönelik Tutum Düzeylerinin Sınıf Değişkenine Göre One Way Anova Testi Sonuç Dağılımı

Kaynak	Kareler Toplamı	ss.	Ortalama Kare	f	p
Gruplar Arası	1,122	3	,374	1,28	0,28
Gruplar İçi	35,293	121	,292		
Toplam	36,416	124			

$p<0,05$

Tablo 3 incelendiğinde, müzik öğretmeni adaylarının çalgı eğitiminde deşifre çalmaya yönelik tutum düzeylerinin, sınıf değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan parametrik One Way Anova testi sonucunda sınıf değişkenine göre istatistiksel olarak $p<0,05$ düzeyinde anlamlı bir fark saptanmamıştır ($p=.03$).

Müzik öğretmeni adaylarının çalgı eğitiminde deşifre çalmaya yönelik tutum düzeyleri ile mezun olunan lise türü değişkeni arasındaki ilişkiye yönelik istatistiklere ve bulgulara Tablo 4'te yer verilmiştir.

Müzik öğretmeni adaylarının çalgı eğitiminde deşifre çalmaya yönelik tutum düzeylerinin mezun olunan lise türü değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark gösterip göstermediğini belirlemek için verilerin normal dağılıp dağılmadığına Kolmogorov-Smirnov testi ile bakılmıştır. Test sonucunda verilerin normal dağılmadığı görülmüştür (GSL $p=0,07$; Diğer $p=0,03$).

Tablo 4: Müzik Öğretmeni Adaylarının Çalgı Eğitiminde Deşifre Çalmaya Yönelik Tutum Düzeylerinin Mezun Olunan Lise Türü Değişkenine Göre Mann Whitney U Testi Sonuç Dağılımı

Değişken	n	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	z	p	
Mezun Olunan Lise Türü	GSL	96	66,88	6420,00	1020,000	-2,177	0,03
	Diğer	29	50,17	1455,00			

$p<0,05$

Tablo 4 incelendiğinde, müzik öğretmeni adaylarının çalgı eğitiminde deşifre çalmaya yönelik tutum düzeylerinin, lise değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan non-parametrik Mann Whitney U testi sonucunda, güzel sanatlar lisesi mezunu öğrencilerin lehine istatistiksel açıdan $p<0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark saptanmıştır ($p=.03$).

Müzik öğretmeni adaylarının çalgı eğitiminde deşifre çalmaya yönelik tutum düzeyleri ile bireysel çalgı değişkeni arasındaki ilişkiye yönelik istatistiklere ve bulgulara Tablo 5'te yer verilmiştir.

Müzik öğretmeni adaylarının çalgı eğitiminde deşifre çalmaya yönelik tutum düzeylerinin bireysel çalgı değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark gösterip göstermediğini belirlemek için verilerin normal dağılıp dağılmadığına Kolmogorov-Smirnov testi ile bakılmıştır. Test sonucunda verilerin normal dağılmadığı görülmüştür (bağlama $p=0,07$; ud $p=0,20$; keman $p=0,20$; şan $p=0,01$; kanun; $p=0,02$ gitar $p=0,20$; flüt $p=0,20$; viyolonsel $p=0,20$; viyola $p=0,20$; piyano $p=0,13$).

Tablo 5: Müzik Öğretmeni Adaylarının Çalgı Eğitimi Deşifre Çalmaya Yönelik Tutum Düzeylerinin Bireysel Çalgı Değişkenine Göre Kruskal Wallis-H Testi Sonuç Dağılımı

Değişkenler	n	Sıra Ort.	x^2	ss.	<i>p</i>	
Bireysel Çalgı	Bağlama	17	69,91	12,103	10	0,28
	Ud	14	54,07			
	Keman	27	54,43			
	Şan	8	47,63			
	Kanun	11	79,09			
	Gitar	12	61,92			
	Flüt	11	83,95			
	Viyolonsel	8	54,67			
	Viyola	7	53,07			
	Piyano	9	74,00			
	Kontrbas	1	68,00			

$p < 0,05$

Tablo 5 incelendiğinde, müzik öğretmeni adaylarının çalgı eğitiminde deşifre çalmaya yönelik tutum düzeylerinin, bireysel çalgı değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan non-parametrik Kruskal Wallis-H testi sonucunda, bireysel çalgı değişkenine göre istatistiksel olarak $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farksaptanmamıştır ($p = 0,03$).

Müzik öğretmeni adaylarının çalgı eğitiminde deşifre çalmaya yönelik tutum düzeyleri ile bireysel çalgı günlük çalışma saati değişkeni arasındaki ilişkiye yönelik istatistiklere ve bulgulara Tablo 6'da yer verilmiştir.

Müzik öğretmeni adaylarının çalgı eğitiminde deşifre çalmaya yönelik tutum düzeylerinin bireysel çalgı günlük çalışma saati değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark gösterip göstermediğini belirlemek için verilerin normal dağılıp dağılmadığına Kolmogorov-Smirnov testi ile bakılmıştır. Test sonucunda verilerin normal dağılmadığı görülmüştür (0-1 saat $p = 0,03$; 1-2 saat $p = 0,20$; 2-3 saat $p = 0,02$; 3+ saat $p = 0,15$).

Tablo 6: Müzik Öğretmeni Adaylarının Çalgı Eğitiminde Deşifre Çalmaya Yönelik Tutum Düzeylerinin Bireysel Çalgı Günlük Çalışma Saati Değişkenine Göre Kruskal Wallis-H Testi Sonuç Dağılımı

Değişkenler	n	Sıra Ort.	x^2	ss.	<i>p</i>	
Bireysel Çalgı Günlük Çalışma Saati	0-1 saat	55	48,94	18,507	3	0,00
	1-2 saat	46	68,11			
	2-3 saat	15	86,97			
	3+ saat	9	82,89			

$p < 0,05$

Tablo 6 incelendiğinde, müzik öğretmeni adaylarının çalgı eğitiminde deşifre çalmaya yönelik tutum düzeylerinin, bireysel çalgı günlük çalışma saati değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan non-parametrik Kruskal Wallis-H testi sonucunda, bireysel çalgı günlük çalışma saati 1-2 saat, 2-3 saat, 3+ saat olan öğrencilerin lehine istatistiksel açıdan $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir fark saptanmıştır.

Kruskal Wallis-H testi sonucunda belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı karşılaştırma tekniklerine geçilerek ikili karşılaştırmalarda tercih edilen Mann Whitney-U testi uygulanmıştır.

Tablo 7: Müzik Öğretmeni Adaylarının Çalgı Eğitiminde Deşifre Çalmaya Yönelik Tutum Düzeylerinin Bireysel Çalgı Günlük Çalışma Saati Ortalamaları Farkına İlişkin Mann Whitney-U Testi Sonuç Dağılımı

Bireysel Çalgı Günlük Çalışma Saati	n	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	z	p
0-1 saat	55	43,47	2391,00	851,000	-2,826	0,005
1-2 saat	46	60,00	2760,00			
0-1 saat	55	31,17	1714,50	174,000	-3,410	0,001
2-3 saat	15	51,37	770,50			
0-1 saat	55	30,29	1666,00	126,000	-2,348	0,019
3+ saat	9	46,00	414,00			

$p < 0,05$

Tablo 7 incelendiğinde farklılığın; 0-1 saat ve 1-2 saat arasında 1-2 saat ($p=0,005$) lehine, 0-1 saat ve 2-3 saat arasında 2-3 saat ($p=0,001$) lehine, 0-1 saat ve 3+ saat arasında ise 3+ saat ($p=0,019$) lehine olduğu belirlenmiştir.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Müzik öğretmeni adaylarının çalgı eğitiminde deşifre çalmaya yönelik tutumları incelendiğinde, müzik öğretmeni adaylarının çalgı eğitiminde deşifre çalmaya yönelik olumlu tutumlarının yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Literatür incelendiğinde araştırmada elde edilen sonuçlar ile paralellik gösteren ve göstermeyen araştırmalara ulaşılmıştır.

Ergin (2015) bilişüstü özdüzenleme evrelerine göre yürütülen gitar öğretiminin öğrencilerin deşifre çalma performansı, bilişüstü özdüzenleme farkındalığına ve deşifre çalma tutumuna etkilerini incelediği araştırmasında, öğrencilerin deşifreye yönelik tutumlarının bu araştırma ile paralel olarak iyi düzeyde olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bilişüstü özdüzenleme evrelerine göre yürütülen gitar öğretiminin öğrencilerin deşifre çalma tutum düzeylerine olumlu yönde etkisi olduğunu tespit etmiştir.

Alihan (2019) müzik öğretmeni adaylarına yönelik hazırlanan sekiz dersten oluşan toplu çalma eğitimi programının öğrencilerin deşifre becerileri üzerindeki etkilerini incelediği araştırmasında, öğrencilerin deşifre çalmaya yönelik tutumlarının orta düzeyde olduğu sonucuna ulaşmıştır. Müzik öğretmeni adaylarına yönelik hazırlanan sekiz dersten oluşan toplu çalma eğitimi programının öğrencilerin deşifre çalmaya yönelik tutum düzeylerine olumlu yönde etkisi olduğunu tespit etmiştir. Alihan'ın araştırmasında öğrencilerin deşifre çalmaya yönelik tutum düzeylerinin orta düzeyde olduğu sonucuna ulaşması çalışma grubunun bu araştırmaya göre sayıca az olmasından ve çalışma grubundaki öğrencilerin bireysel çalgılarının aynı olmasından kaynaklandığı söylenilebilir.

Müzik öğretmeni adaylarının çalgı eğitiminde deşifre çalmaya yönelik tutum düzeylerinin, sınıf değişkenine göre değişmediği sonucuna ulaşılmıştır.

Önder (2014) öğrencilerin deşifre becerilerine yönelik öz yeterlik algı ve tutumlarını incelediği araştırmasında, bu çalışma ile paralel olarak öğrencilerin deşifre becerisine yönelik tutum düzeylerinin sınıf değişkenine göre değişmediği sonucuna ulaşmıştır.

İki araştırmada da öğrencilerin lisans düzeylerine göre deşifre çalmaya yönelik tutumlarının değişmemesi; çalgı eğitiminde çalışılan eserlerin öğrencilerin seviyelerine uygun olması ile ilişkilendirilebilir.

Müzik öğretmeni adaylarının çalgı eğitiminde deşifre çalmaya yönelik tutum düzeylerinin mezun olunan lise türü değişkenine göre değiştiği, güzel sanatlar lisesi mezunu müzik öğretmeni adaylarının diğer liselerden mezun olan müzik öğretmeni adaylarına göre çalgı eğitiminde deşifre çalmaya yönelik tutum düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Önder (2014) bu çalışma ile paralel olarak öğrencilerin deşifre becerisine ilişkin tutum düzeylerinin mezun olunan lise türüne değişkenine göre değiştiği, güzel sanatlar lisesi mezunu öğrencilerin diğer

liselerden mezun olan öğrencilere göre deşifre becerisine yönelik tutum düzeylerinin beceri alt boyutunda daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır.

İki araştırmada da üniversite eğitiminden önce mesleki müzik eğitimi kurumlarından güzel sanatlar liselerinden mezun olan öğrencilerin, güzel sanatlar liselerinden mezun olmayan öğrencilere göre deşifre çalmaya yönelik tutumlarının daha yüksek olması beklenen bir sonuç olarak karşımıza çıkmaktadır.

Müzik öğretmeni adaylarının çalgı eğitiminde deşifre çalmaya yönelik tutum düzeylerinin, bireysel çalgı değişkenine göre değişmediği sonucuna ulaşılmıştır.

Önder (2014) bu çalışmaya paralel olarak öğrencilerin deşifre becerisine yönelik tutum düzeylerinin bireysel çalgı değişkenine göre değişmediği sonucuna ulaşmıştır.

İki çalışmada da öğrencilerin bireysel çalgılarına göre deşifre çalmaya yönelik tutum düzeylerinin değişmediği sonucuna ulaşılmıştır. Çok sesli çalgıların deşifresinin öğrencileri etkilememesi dikkat çekicidir.

Müzik öğretmeni adaylarının çalgı eğitiminde deşifre çalmaya yönelik olumlu tutum düzeylerinin, bireysel çalgı günlük çalışma saati değişkenine göre değiştiği, bireysel çalgı günlük çalışma saati 1-2 saat, 2-3 saat ve 3+ saat olan müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı günlük çalışma saati 0-1 saat olan müzik öğretmeni adaylarına göre çalgı eğitiminde deşifre çalmaya yönelik tutum düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Müzik öğretmeni adaylarının çalgı eğitiminde deşifre çalmaya yönelik olumlu tutum düzeylerini arttırmaya yönelik olarak;

- Eğitimciler tarafından öğrencilere deşifre çalışması yaparken izlenmesi gereken aşamaları ve bu aşamalarda öğrencilerin nelere dikkat etmeleri gerektiği konusunda bilgi verilmesi,
- Derslerde eser analizi çalışmaları ile birlikte deşifre çeşitleri ve deşifreyi etkileyen faktörler gibi konulara yer verilmesi,
- Öğrencilerin deşifre çalmaya yönelik tutum düzeylerini inceleyen çalışmaların artırılması ve öğrencilerin deşifre çalmaya yönelik tutum düzeylerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi,
- Yapılan araştırmanın müzik eğitimi veren farklı kurumlarda (konservatuvarlar, güzel sanatlar fakülteleri, güzel sanatlar liseleri) öğrenim gören öğrenciler ile gerçekleştirilerek sonuçların daha geniş bir çalışma grubu ile incelenmesi

önerilmektedir.

Kaynaklar

Alihan, Murat. *Klasik Gitardaki Deşifre Becerilerinin Geliştirilmesine Yönelik Hazırlanan Toplu Çalma Eğitiminin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Lefkoşa: Yakın Doğu Üniversitesi, 2019.

Bağcı, Hakan. *Eşlik Desteğinin Armoni ve Solfej Eğitimindeki Başarı Düzeyine Etkisi*. Doktora Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi, 2009.

Çimen, Gül. "Piyanoda Deşifre Öğretimine Yaklaşımlar." *Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi* 2. 14 (2001): 445-452.

Ergin, Elçin. *Bilişüstü Özdüzenleme Basamaklarına Göre Yapılan Gitar Eğitiminin Deşifre Performansı Farkındalık Ve Tutuma Etkisi*. Doktora Tezi. Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi, 2015.

Ergin, Elçin.; Durak, Yavuz. *Deşifre Çalma Tutum Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması*." *Akademik Bakış Dergisi* 55. (2016): 232-242.

Kağıtçıbaşı, Çiğdem. *Günümüzde İnsan ve İnsanlar: Sosyal Psikolojiye Giriş*. İstanbul: Evrim Yayınları, 2013.

Karasar, Niyazi. *Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar İlkeler Teknikler*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık, 2011.

Kurtuldu, Mehmet. "Piyano Öğrencilerinin Öğrenme Stilleri ile Deşifre Çalma Becerilerinin Karşılaştırılması." *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 3. 11 (2015): 593-602.

Önder, Yasemin. *Mesleki Müzik Eğitimi Alan Üniversite Öğrencilerinin Deşifre Becerilerine İlişkin Özyeterlik Algıları ve Tutumları*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi, 2014.

Özmenteş, Gökmen.; Özmenteş Sabahat. "Çalgı Çalmaya İlişkin Tutum, Bireysel Özellikler ve Performans Düzeyi İlişkileri". *Kastamonu Eğitim Dergisi* 1. 17 (2009): 353-360.

Öztutgan, Kaan. *Mesleki Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda Klasik Gitar Deşifresini Geliştirmeye Yönelik Bir Metot Önerisi*. Doktora Tezi. Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi, 2018.

ATTITUDE OF THE MUSIC TEACHER CANDİDATES TOWARDS THE SIGHT PLAYING IN INSTRUMENT TRAINING (KONYA PROVINCE EXAMPLE)

İpek SOYDEMİR, Onur GÜÇLÜ

ABSTRACT

This research was conducted to determine the attitudes of music teacher candidates towards deciphering in instrument education and to examine the relationship between music teacher candidates' attitudes towards deciphering in instrument education and variables such as class, high school type, individual instrument, individual daily working hours on instrument. The relational survey model was used in this research in order to examine the attitudes of music teacher candidates towards deciphering in instrument education in terms of class, high school type, individual instrument and individual daily working hours on instrument. The study group of the research consists of 125 music teacher candidates studying at Necmettin Erbakan University Ahmet Keleşoğlu Education Faculty Music Education Department in the 2019 - 2020 academic year. The "Playing Deciphere Attitude Scale" developed by Ergin and Durak in 2015 and the personal data form created by the researcher were used as data collection means in the research. To analyse the data, the SPSS package program was used with descriptive analysis, and the One Way Anova test was used in cases where the distribution of data from percentage, frequency, standard deviation, arithmetic mean and educed statistics were normal, and the Mann Whitney U test and Kruskal Wallis H test were used in cases where the data distribution was not normal. While examining the attitudes of music teacher candidates towards deciphering in instrument education according to the individual instrument variable, it was concluded that there was no significant difference and there were also no significant difference between daily studying hours or type of school they graduated variables. It is shown that all music teacher candidates are good at deciphering.

Keywords: Music Education, Instrument Education, Sight-Reading